

Kemijärven kaupungin hyvinvointilautakunnan lisäselvitys koskien Settlementti Tunturila ry:n Hoitokoti Koivulan valvontapyyntöä

179/31.312/2019

HL 27.08.2019 § 101

Aluehallintovirasto on pyytänyt Kemijärven kaupungin hyvinvointilautakunnalta lisäselvitystä koskien Settlementti Tunturila ry:n Hoitokoti Koivulan valvontapyyntöä (LAAVI/396/2019), jonka taustalla oli epäkohtailmoitus koskien henkilöstön vähäisyyttä, josta seuraa alttiutta kaatuiluun, sängystä putoiluun ja liukastumiseen sisätiloissa ja vähäisiä ulkoilumahdollisuuksia liittyen henkilöstön määrään (**liite 4**).

Hyvinvointilautakunta toimitti selvityksen 24.4.2019 aluehallintovirastolle pyydettyjen liitteiden kera. Aluehallintovirasto on tehnyt ilmoitukseen liittyvän ratkaisun 20.6.2019 hyvinvointilautakunnan lähettämän selvityksen pohjalta.

Lausunnossa todetaan Kemijärven kaupungin pääosin ryhtyneen tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin, mutta aluehallintoviranomainen kehottaa Kemijärven hyvinvointilautakuntaa toimittamaan lisäselvityksen aluehallintoviraston kirjaamoon 30.8.2019 mennessä, mihin toimenpiteisiin Hoitokoti Koivulassa on ryhdytty kaatumisten ehkäisemiseksi. Lisäksi aluehallintovirasto pyytää saattamaan lautakunnan ja Settlementti Tunturila ry:n tietoon aluehallintoviraston käsityksen perusoikeuksien rajoittamismenettelyistä.

Settlementti Tunturila ry:n ja Hoitokoti Koivulan vastuuhenkilöiltä on pyydetty selvitystä mihin toimenpiteisiin yksikössä on ryhdytty kaatumisten ehkäisemiseksi ja rajoittamistoimenpiteiden osalta. Selvitys on saatu 3.7.2019 Settlementti Tunturila ry:n toiminnanjohtajalta (**liite 5**).

Selvityksen mukaan yksikössä on ryhdytty mm. seuraaviin toimenpiteisiin kaatumisten ehkäisemiseksi:

- kaatumisista tehdään ilmoitus ja ilmoitukset käsitellään yksikön henkilöstön kanssa vastaavan hoitajan toimesta ja mietitään toimenpiteet kaatumisten ehkäisemiseksi jatkossa.
- mikäli kaatumiset samalla asiakkaalla toistuvat käynnistetään tehostettu selvitys kaatumisen syistä ja tarvittavista toimenpiteistä.
- yksikkö ottaa käyttöön myös kunnan edellyttämän THL:n IKINÄ-kaatumisten ehkäisyn toimintamallin. Yksikössä perustetaan erillinen työryhmä, joka laatii IKINÄ-mallista yksikölle soveltuvan käytännön.

Hoitokoti Koivulassa ei ole ollut selvää ohjeistusta rajoittamistoimenpiteistä ja lääkärin lupaa rajoittamistoimenpiteisiin ei ole ollut. Tämä todettiin kaupungin valvontakäynnillä 27.2.2019.

Hoitokoti Koivulalle annettiin korjausmääräys rajoittamistoimenpiteiden ohjeistuk-

sen kuntoon saattamiseksi. Hoitokoti Koivula toteutti korjausmääräyksen heti ja on pyytänyt lääkärin luvan rajoittamiseen sekä suostumuksen omaiselta. Lääkäri kirjaa luvan sairauskertomukseen. Yksikössä kehitettiin lisäksi oma lomake "Hoitopäätös asiakkaan turvallisuuden varmistamista koskevista rajoitteista", johon kirjataan asiakkaan nimi ja hetu, tarvittava rajoittamistoimenpide (sängyn laidat, turvavyö istuessa, geriatrinen tuoli pöytälevyllä, hygienihaalari, huoneen oven lukitu) ja omaisen suostumus sekä lääkärin lupa, päivämäärä ja henkilön nimi, keneltä suostumus/lupa on pyydetty.

Aluehallintoviraston toimittaman ratkaisulausunnon mukaan ko. lupalomake ei ole lakiin perustuva ja lomakkeen käyttö on kyseenalainen. Aluehallintovirasto toteaa, että mikäli kyseistä lomaketta halutaan käyttää, tulee se päivittää lisäämällä siihen ne asiat, joista yksikön vastuuhenkilö vastaa eli palvelujen laatuun, arjen toiminnallisuuteen ja turvallisuuteen liittyvät asiat. Lisäksi lääkärin osalta tulee lomakkeeseen kirjata ne rajoitukset, jotka perustuvat lääketieteelliseen arvioon ja edellyttävät terveydenhuollon interventiota. Tavoitteena ensisijaisesti on ratkaista tilanne muilla keinoilla kuin rajoittamistoimenpiteillä.

Aluehallintoviraston päätös on toimitettu tiedoksi Setlementti Tunturilan ry:n toiminnanjohtajalle sekä Hoitokoti Koivulan johtavalle ohjaajalle.

Setlementti Tunturila ry:ltä saaman selvityksen mukaan yksikön rajoittamistoimenpiteisiin liittyvää toimintamallia tarkennetaan. Yhdistys luopuu laatimastaan "Hoitopäätös asiakkaan turvallisuuden varmistamista koskevista rajoitteista"-lomakkeesta. Yksikön vastuuhenkilö vastaa mm. turvallisuuteen liittyvistä asioista. Hänen vastuullaan on päättää, miksi rajoittamistoimenpide on perusteltua ottaa käyttöön asiakkaan laadukkaan hoidon toteutumiseksi ja lääkärin vastuulla on päättää rajoittamistoimenpiteistä terveydellisistä syistä. Kaikki rajoittamistoimenpiteet kirjataan asiakkaan asiakirjoihin ja rajoitteiden tarpeellisuutta arvioidaan säännöllisesti. Tarkempi selvitys on Setlementti Tunturila ry:n selvityksessä.

Kunta teki ennalta ilmoittamattoman valvontakäynnin 3.7.2019 yksikköön. Käynnillä keskusteltiin miten yksikkö lähtee kehittämään kaatumistapaturmien ennaltaehkäisyä. Kunta seuraa aktiivisesti Hoitokoti Koivulan kaatumistapaturmien kehitystä ja arvioi toimenpiteiden vaikuttavuutta, onko tehdyt toimenpiteet riittäviä. Sovittiin, että yksikön vastuuhenkilö lähettää 3 kk:n välein kaatumistapahtuma- ilmoituksen hoiva- ja hoitotyönjohtajalle.

(Hoiva- ja hoitotyönjohtaja Piisilä, 040 480 6093)

Päätösehdotus (palvelualuejohtaja): Hyvinvointilautakunta antaa Lapin aluehallintovirastolle yllä olevan lausunnon lisäselvityspyyntöön "Epäkohtailmoitus vanhusten hoidossa Hoitokoti Koivulassa".

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi: Lapin aluehallintovirasto
Hoiva- ja hoitotyönjohtaja